

Tomasz Bojanowski, Julia Sarybrat,
Klaudia Łuniewska, Bartłomiej Oręziak

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji
Naukowej „Przestępczość środowiskowa
– współczesne wyzwania dla organów ścigania
i Inspekcji Ochrony Środowiska”
(Warszawa, 15.04.2021 r.)

*Report on the National Scientific Conference “Environmental
crime – contemporary challenges for law enforcement
agencies and the Inspection of Environmental Protection”
(Warsaw, 15 April 2021)*

W dniu 15.04.2021 r. miała miejsce Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Przestępczość środowiskowa – współczesne wyzwania dla organów ścigania i Inspekcji Ochrony Środowiska”. Wydarzenie było owocem współpracy podjętej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Instytut Wymiaru Sprawiedliwości. Z uwagi na panujące warunki epidemiologiczne w kraju i na świecie wydarzenie odbyło się w formie zdalnej, za pomocą środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Konferencja została uroczystie zainaugurowana przez Sekretarza Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska **Jacka Ozdobę**, który przedstawił cel konferencji. Asumptem do organizacji wydarzenia była przygotowywana nowelizacja

Mgr Tomasz Bojanowski jest absolwentem Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska, ORCID: 0000-0001-8294-0968, e-mail: tomaszbojanowski@gmail.com

Julia Sarybrat jest studentem na Wydziale Prawa i Administracji, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska

Mgr Klaudia Łuniewska jest absolwentem Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska, ORCID: 0000-0002-3546-3414, e-mail: klaudiakarolinaluniewska@gmail.com

Mgr Bartłomiej Oręziak jest doktorantem w Katedrze Ochrony Praw Człowieka i Prawa Międzynarodowego Humanitarnego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska, ORCID: 0000-0001-8705-6880, e-mail: boreziak@gmail.com

Data zgłoszenia tekstu przez autorów: 4.05.2022 r.; data zaakceptowania do publikacji: 7.07.2022 r.

Kodeksu karnego oraz Kodeksu wykroczeń i innych ustaw, która stanowi krok w kierunku zwalczania przestępczości środowiskowej. Aby przybliżyć zagadnienie, jakim jest rozwój przestępczości środowiskowej, na konferencji głos zabrali prelegenci, którzy omówili walkę z tym precedensem zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym.

Głos zabrał p.o. Głównego Inspektora Ochrony Środowiska **Marek Chibowski**, który uroczystie powitał uczestników wydarzenia. Podkreślił, że 30-lecie działalności Inspekcji Ochrony Środowiska stanowi okazję do podsumowania postępów związanych ze zmianą przepisów oraz zaprezentowania, jak funkcjonują poszczególne organy zmagające się z wyzwaniem w gospodarce odpadowej.

W pierwszym panelu głos zabrali naukowcy, którzy omówili zagadnienie z perspektywy teoretycznej. Wystąpienie otwierające **dr Kingi Makuch** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego – dalej UKSW) dotyczyło odpowiedzialności karnej w ochronie środowiska. W prezentacji zostały przybliżone najważniejsze przepisy karne i wykroczenia związane ze środowiskiem. Ukazano również statystyki policyjne odnoszące się do poszczególnych przepisów Kodeksu karnego. Zwrócono uwagę zwłaszcza na liczbę postępowań wszczętych, liczbę przestępstw stwierdzonych i wykrytych. Na podstawie przedstawionych danych zostały sformułowane poniższe wnioski:

- postępowania przygotowawcze w sprawach o ochronę środowiska prowadzi się dość rzadko;
- postępowania te cechuje złożoność i często konieczność prowadzenia skomplikowanego postępowania dowodowego (opinie biegłych, analizy naukowe);
- policja nie jest wyspecjalizowana w sprawach z zakresu przestępczości środowiskowej.

Następnie dr Kinga Makuch zaprezentowała informacje statystyczne dotyczące liczby osób skazanych za przestępstwa przeciwko środowisku na podstawie artykułów zawartych w rozdziale XXII Kodeksu karnego. Wysnuła następujące wnioski:

- podobnie jak w postępowaniach przygotowawczych postępowania sądowe są skomplikowane i wymagają prowadzenia skomplikowanych dowodów;
- zauważa się brak wyspecjalizowania jednostek prokuratury w zwalczaniu przestępstw przeciwko środowisku;
- niskie zagrożenie ustawowe może powodować warunkowe umorzenie bez skazywania sprawców.

Następnie głos zabrała **dr hab. Agata Kosieradzka-Federczyk** (UKSW), która omówiła rolę i zadania Interpolu w wykrywaniu przestępczości związanej z transgranicznym przemieszczaniem odpadów. Na początku określiła, czym zajmuje się wspomniana organizacja międzyrządowa. W dalszej części omówiła działalność Interpolu w zakresie przestępczości przeciwko środowisku, a także zaprezentowała wyznaczone cele. Wspomniała także o efektach wsparcia i koordynacji operacji transnarodowych krajów członkowskich w śledztwach w ciągu ostatnich 10 lat. Podsumowała operację 30 dni na morzu w 2019 r., która ukierunkowana była na wykrywanie przestępstw związanych z zanieczyszczeniem morza. Prowadziły ją 62 kraje we współpracy z Europol i Frontex, a koordynacją na szczeblu międzynarodowym zajmował się Interpol.

Na koniec wystąpienia dr hab. Agata Kosieradzka-Federczyk zaprezentowała analizę strategiczną pojawiających się trendów przestępczych na globalnym rynku odpadów z tworzyw sztucznych od stycznia 2018 r. oraz przedstawiła Konwencję bazylejską o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych. Do zobowiązań zaciągniętych przez strony konwencji należy m.in. nieprowadzenie działalności wywozowej ani przywozowej odpadów niebezpiecznych i innych odpadów z państwami niebędącymi sygnatariuszami konwencji, brak zezwolenia na wywóz odpadów, jeśli państwo importujące nie wyraziło uprzednio zgody na piśmie na określony przewóz. Autorka prezentacji wspomniała także o zmianach, jakie zaszły w konwencji. Pierwsza z nich polega na tym, że eksport niesortowanych odpadów z tworzyw sztucznych do krajów spoza Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zostanie całkowicie zakazany, co jest równoznaczne z zakazem wywozu do państw nienależących do OECD. Druga zmiana dotyczy tego, że za ujęte w zielonym wykazie uznaje się jedynie przemieszczanie wstępnie posortowanych, niezanieczyszczonych tworzyw sztucznych nadających się do recyklingu, które są wolne od wszelkich materiałów nienadających się do recyklingu i które zostały przygotowane do natychmiastowego bezpiecznego dla środowiska recyklingu.

Z kolei referat **dr. hab. Bartosza Majchrzaka, prof. UKSW**, dotyczył form realizacji zadań Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie kontroli podmiotów korzystających ze środowiska oraz przestrzegania przepisów o ochronie środowiska. Prezentacja rozpoczęła się od wymienienia podstawowych założeń i ustaleń pojęciowych. Następnie przedstawiony został przykładowy katalog czynności o ustalonym charakterze prawnym. Wspomniano o formach „wymykających się” typowym klasyfikacjom, tj. o prawnym planie i programie kontroli, zarządzeniach i zaleceniach pokontrolnych, wystąpieniach, w tym o wszczęcie postępowania. W podsumowaniu wskazane zostały trzy najistotniejsze kwestie:

- instrumentarium administracyjnoprawne realizacji zadań Inspekcji Ochrony Środowiska (dalej IOŚ) jest bardzo bogate, zwłaszcza pod względem wykorzystywanych typów form działania;
- instrumentarium to jest zróżnicowane pod względem charakteru stosunków prawnych, do których się odnosi – obejmuje relacje zarówno ze sfery administracyjnego prawa materialnego, jak i o charakterze ustrojowym (między organami administracji publicznej; „wewnętrzne” i „zewnętrzne”);
- ocena natury tych relacji wydaje się kluczowa z punktu widzenia ustalenia charakteru prawnego form realizacji zadań IOŚ, zwłaszcza tych, które nie zostały jednoznacznie dookreślone przez prawodawcę.

Kolejny prelegent, **dr hab. Szymon Pawelec, prof. UW**, wskazał na istotne zagadnienia identyfikacji i pozycji procesowej pokrzywdzonych przestępstwami środowiskowymi w zakresie gospodarowania odpadami. Przedstawił myśl przewodnią swojego wystąpienia, która dotyczyła dwóch dróg do koniecznej zmiany podejścia w sprawach karno-środowiskowych. Pierwsza z nich to generalna zmiana podejścia do sposobu rozumienia w kategorii bezpośrednio i naruszenia (czy też zagrożenia) dobra materialnego przy przestępstwach, które wyjściowo godzą w dobro

o charakterze ogólnym. Druga zmiana sprowadza się do wyposażenia organów państwowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ustawowe uprawnienia do tego, aby wykonywać zakres uprawnień pokrzywdzonego w postępowaniach karnych dotyczących przestępczości środowiskowej. Podczas wystąpienia zaakcentowano brak uwypuklenia problemów tej reprezentacji przez właściwy organ państwowy.

Następnie **dr hab. Marcin Jurgilewicz, prof. PRz**, omówił zagadnienie mediacji w sprawach karnych przeciwko środowisku. Swoją wypowiedź rozpoczął od przybliżenia trybów rozstrzygania sporów prawnych. Wyróżnił tryby: kontraktowy, mediacyjny, arbitrażowy i adjudykacyjny oraz scharakteryzował mediację, znajdującą zastosowanie we wszystkich gałęziach prawa.

Podkreślił, że przestępstwom przeciwko środowisku poświęcony został XXII rozdział Kodeksu karnego, natomiast w Kodeksie wykroczeń można odnaleźć rozdział XIX mówiący o szkodnictwie leśnym, polnym, ogrodowym. Profesor ponadto przeanalizował art. 23a dotyczący mediacji w sprawach karnych w świetle Kodeksu postępowania karnego oraz przedstawił wykaz spraw załatwionych w drodze mediacji w sprawach karnych w latach 2010–2020. W podsumowaniu zaproponował następujące postulaty:

- upowszechnianie mediacji jako alternatywnej formy rozstrzygania sporów prawnych;
- zaostrzenie kryteriów kandydatów na mediatorów;
- edukacja i uświadamianie społeczeństwa w przedmiocie stosowania pozasądowych form rozstrzygania sporów (głównie mediacji) już na etapie wczesnoszkolnym;
- pogłębianie badań dotyczących instytucji mediacji o charakterze interdyscyplinarnym z udziałem przedstawicieli instytucji publicznych oraz sektora prywatnego.

W drugim panelu jako pierwszy głos zabrał **dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL**, który omówił kwestię odpowiedzialności za nielegalne składowanie odpadów, bazując na art. 183 Kodeksu karnego. Następnie zdefiniował znaczenie słów: odpady, odpady niebezpieczne, komunalne, promieniotwórcze, bioodpady, medyczne, weterynaryjne, zielone, odpady z wypadków. Przybliżył zagadnienie czynności sprawczych, do których należą: składowanie, usuwanie, przetwarzanie, zbieranie, dokonywanie odzysku, unieszkodliwianie, transportowanie, przewożenie za granicę, wywożenie za granicę i dopuszczenie do popełnienia czynu. Ponadto zaprezentowane zostały statystyki policyjne z liczbą postępowań wszczętych i przestępstw stwierdzonych na podstawie art. 183 Kodeksu karnego w latach 1999–2019. Nie zabrakło statystyk sądowych o prawomocnie skazanych dorosłych za przestępstwa z art. 181–188 Kodeksu karnego. Na koniec prof. K. Wiak przedstawił projekt ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw.

„Art. 2. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 145 wyrazy «do 500» zastępuje się wyrazami «od 300 złotych do 5000»;
- 2) w art. 154 § 2 otrzymuje brzmienie: «§ 2. Kto na nienależący do niego grunt polny wyrzuca kamienie, śmieci, padlinę lub inne nieczystości, podlega karze grzywny od 300 złotych do 5000 złotych albo karze nagany.».

Art. 3. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 1517) w art. 183:

- 1) po § 5 dodaje się § 5a w brzmieniu: «§ 5a Kto pozostawia odpady niebezpieczne w miejscu nieprzeznaczonym do ich składowania lub magazynowania, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.»;
- 2) § 6 otrzymuje brzmienie: «§ 6. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1–5a działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.».

Wprowadzona zmiana w art. 183 Kodeksu karnego dodaje sankcję karną dotyczącą najczęściej ujawnianych przypadków nieodpowiedniego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi. Zaostrzenie sankcji karnych w gospodarce odpadami jest konieczne w sytuacji wzrastającej liczby wykrywanych tego typu przypadków, które stwarzają poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska. W ostatnich dwóch latach Inspekcja Ochrony Środowiska wspólnie z innymi organami wykryła ponad 200 miejsc porzucenia odpadów niebezpiecznych na terenie kraju. Niezależnie od zmian proponowanych w projekcie zastosowanie nadal będą miały przepisy dotyczące obowiązku usunięcia odpadów (na własny koszt) przez posiadacza odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania (art. 26 ust. 1 ustawy o odpadach) oraz w przypadku niewywiązania się z ww. obowiązku – zwrotu poniesionych przez organ kosztów tzw. wykonania zastępczego.

Następnie prokurator delegowana do Departamentu Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej **Ewa Ścierzyńska** omówiła wnioski i uwagi wynikające z prowadzonej w Prokuraturze Krajowej koordynacji postępowań o przestępstwa polegające na nielegalnym postępowaniu z odpadami. Według statystyk odnotowywany jest wzrost liczby spraw w prokuraturze dotyczących przestępstw określonych w art. 183 Kodeksu karnego. Zaobserwowano również znaczne zwiększenie liczby spraw, w których postępowanie przygotowawcze kończy się skierowaniem oskarżenia do sądu. Prokurator Ewa Ścierzyńska zwróciła uwagę na przyczyny takich statystyk. Materiał dowodowy w postępowaniach pozwala na stwierdzenie, że mamy do czynienia z zorganizowanym charakterem przestępczości, co prowadzi do popełniania szeregu przestępstw.

Z kolei Główny Specjalista Wydziału Prawa Karnego Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego **sędzia Rafał Kierzyńka** przedstawił ocenę polskiego systemu zwalczania przestępczości środowiskowej w ramach 8. rundy ewaluacyjnej Rady Unii Europejskiej. Sędzia pokrótce omówił rekomendacje dotyczące poszerzenia wiedzy dotyczącej zalet i wad polskiego systemu walki z przestępczością środowiskową. Ewaluatorzy przede wszystkim uznali naszą strategię za niewystarczająco dobrą. Ich zdaniem strategia powinna być ponadpartyjnym porozumieniem i winna łączyć niezależnie od sytuacji w kraju. Drugi problem, który wybrzmiał, dotyczy systemu koordynacji. Istnieją różne organy zajmujące się poszczególnymi aspektami walki z przestępczością środowiskową. Ostatnia newralgiczna kwestia to statystyki, które powinny być prowadzone w taki sposób, aby obejmowały wszystkie aspekty przestępczości. Dostrzega się tu potrzebę całościowego spojrzenia. Należy uwzględnić organy ścigania, bez których zwalczanie szkód wyrządzanych środowisku nie byłoby

możliwe. Ewaluatorzy zaakcentowali wiele ważnych aspektów, które pomogą nam w zwiększeniu efektywności walki z przestępczością środowiskową. Rekomendacje dla państw członkowskich Unii Europejskiej przedstawiały się następująco:

- współpraca z biznesem – na jego obrzeżach popełniane są przestępstwa godzące w środowisko;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi – fundusze również mają ogromne znaczenie;
- obowiązek sygnalizacyjny sektora prywatnego.

Następnie Naczelnik Wydziału dw. z Przystępczością Gospodarczą, Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji, **mł. insp. Piotr Trzeciński** omówił rolę Policji w przeciwdziałaniu przestępczości środowiskowej i podkreślił, że to na Policji spoczywa ciężar rozpoznania i prowadzenia postępowań przygotowawczych. Powyższymi działaniami zajmuje się pion zwalczania przestępczości gospodarczej, a ich koordynacja należy do komendy wojewódzkiej i powiatowej. Główne obszary to zwalczanie patologii związanej z gospodarowaniem odpadami oraz ochrona dzikiej flory i fauny. Statystyki prowadzone przez Policję ujawniły, że tereny najbardziej uprzemysłowione są w największym stopniu obciążone zjawiskiem przestępczości środowiskowej.

W dalszej części konferencji Naczelnik Wydziału w Departamencie Cel Ministerstwa Finansów **Piotr Żak** omówił działania Krajowej Administracji Skarbowej (dalej KAS) w zakresie wykrywania i przeciwdziałania przestępczości środowiskowej. Wystąpienie rozpoczęło się od zaprezentowania struktury KAS oraz rejonów działalności: oddziały wewnętrzne, obrót wewnątrzspółnotowy, kontrola na drogach i granicach. Do zadań KAS zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy z 16.11.2016 r. w tej materii należy „rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących towarów, którymi obrót podlega zakazom lub ograniczeniom na mocy przepisów prawa polskiego, przepisów prawa Unii Europejskiej lub umów międzynarodowych, zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową”.

Z kolei Dyrektor Departamentu Zwalczania Przystępczości Środowiskowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska **Krzysztof Gołębiowski** zreferował działania IOŚ w zakresie wykrywania i przeciwdziałania przestępczości środowiskowej. Obecnie IOŚ podejmuje działania w celu ograniczenia szarej strefy gospodarowania odpadami komunalnymi i magazynowania odpadów niebezpiecznych. Kontrola i czynności wykonywane są na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska jako działania ograniczające funkcjonowanie szarej strefy w gospodarce odpadami. Przepis ten stanowi jedną ze zmian kompetencyjnych, która została wprowadzona w funkcjonowaniu IOŚ. Główną motywacją przestępców środowiskowych jest osiągnięcie korzyści finansowych. Nasze państwo dzięki współpracy wszystkich organów ma możliwość zwalczania obszaru szarej strefy lub ograniczenia go do minimum. Inspekcja Ochrony Środowiska identyfikuje następujące przestępstwa w trakcie swojej działalności: przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu (z art. 297 § 1 Kodeksu karnego), przestępstwa przeciwko

wiarygodności dokumentów (z art. 271 § 1 i § 3 Kodeksu karnego), przestępstwa przeciwko środowisku (z art. 183 § 1 Kodeksu karnego), przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu z art. 303 § 1 Kodeksu karnego. Pod koniec 2020 r. powołano w strukturach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (dalej GIOŚ) Departament Zwalczania Przestępczości Środowiskowej (dalej DZPŚ), którego główne zadanie obejmuje prowadzenie analiz, współpracę z organami ścigania oraz wspieranie działań wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie ujawniania i przeciwdziałania przestępstwom, wykroczeniom przeciwko środowisku. Tworzone są grupy kontrolne, które typują i wskazują mechanizmy współpracy podmiotów tworzących mafię śmieciową.

Przy DZPŚ funkcjonuje stały Zespół do spraw przestępczości środowiskowej, który stanowi robocze forum wymiany informacji i doświadczeń dotyczących funkcjonowania „szarej strefy” w zakresie gospodarowania odpadami. W jego skład wchodzi przedstawiciele Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Policji, Centralnego Biura Śledczego Policji, Prokuratury, Krajowej Administracji Skarbowej, Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego, Straży Granicznej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Państwowej Straży Pożarnej.

Z kolei Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa w Komunikacji Zarządu Granicznego Komendy Głównej Straży Granicznej **Lidia Cieślik** wygłosiła referat na temat roli Straży Granicznej (dalej SG) w kontroli przemieszczania odpadów oraz materiałów niebezpiecznych. Podstawowym zadaniem SG jest ochrona granicy państwowej na lądzie i na morzu oraz kontrola ruchu granicznego. W kwestii walki z przestępczością środowiskową po stronie SG leży zapobieganie transportowaniu przez granicę państwową, bez zezwolenia, odpadów szkodliwych substancji chemicznych oraz materiałów jądrowych i promieniotwórczych. Aby sprawnie działać, SG współpracuje z innymi służbami. W tym celu ma podpisane stosowne porozumienia o współdziałaniu, m.in. z Inspekcją Ochrony Środowiska. Kontrolę przemieszczania odpadów przez SG reguluje: ustawa z 12.10.1990 r. o Straży Granicznej, ustawa z 29.06.2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów oraz ustawa z 6.09.2001 r. o transporcie drogowym. Funkcjonariusze SG odbywają liczne szkolenia z zakresu transgranicznego przemieszczania odpadów.

W ramach ostatniego wystąpienia w trakcie konferencji Naczelnik Wydziału Analiz, Strategii i Planowania w Biurze Nadzoru Inspekcyjnego Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego **Ewa Wiaksa** przedstawiła wyniki działań kontrolnych Inspekcji Transportu Drogowego w zakresie przewozu drogowego odpadów. Zaprezentowała dane liczbowe dotyczące kontroli drogowych oraz kontroli odpadów w latach 2003–2020. Jednocześnie objaśniała, co wpływało na kształt pozyskanych informacji, z uwzględnieniem wpływu pandemii. Najczęstszym naruszeniem stwierdzonym podczas kontroli drogowych w 2020 r. było przekraczanie czasu pracy. Z kolei przewóz odpadów występował stosunkowo rzadko. Ponadto Inspekcja Transportu Drogowego zauważyła wzrost liczby naruszeń z kontroli odpadów. Wiąże się to ze zwiększeniem możliwości sankcjonowania. Inspekcja Transportu Drogowego współpracuje również z innymi organami w tym zakresie, m.in. w ramach operacji Retrovirus czy Demeter VI. Inspektorzy są cyklicznie

szkoleni tak jak pracownicy innych organów, co zapewnia poszerzanie kompetencji i zwiększanie świadomości.

Podsumowania konferencji dokonali p.o. Głównego Inspektora Ochrony Środowiska **Marek Chibowski**, p.o. Zastępcy Głównego Inspektora Ochrony Środowiska **Marek Surmacz** i Dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości **dr hab. Marcin Wielec, prof. UKSW**. Podczas wymiany poglądów doszli do wniosku, że dyskusja zarówno w ujęciu praktycznym, jak i teoretycznym na temat przestępczości środowiskowej jest niezbędna. Tylko w ten sposób można wypracować mechanizmy, które mają jej przeciwdziałać. Ponadto wskazali oni na konieczność podjęcia działań legislacyjnych w celu wypracowania mechanizmów skoordynowanej współpracy pomiędzy wyspecjalizowanymi służbami.